

Skrivelse

Arbetsmarknadsnämnden

2023-11-21

Sverigedemokraterna

Skrivelse angående bakgrundskontroll av kommunens anställda

Kommuner har inte laglig rätt att genomföra bakgrundskontroller på anställda under anställning samt vid nyanställning. Enligt Justitieombudsmannen, JO, står kontrollerna i strid med regeringsformens skydd för den personliga integriteten och Europakonventionens skydd för privatlivet.

Södertälje kommun hade infört en ordning som innebar att kommunen löpande kontrollerade om de anställda gjort sig skyldiga till brott av visst slag. Kommunen har slutit ett avtal med ett externt företag som på kommunens uppdrag genomför kontrollerna genom sökningar i en databas med offentliga handlingar från domstolar och myndigheter. Slutkandidaten i anställningsförfaranden kontrollerades på motsvarande sätt.

För att möjliggöra kontrollerna lämnade kommunen ut personnummer för de personer som ska kontrolleras till företaget. JO har granskat om kontrollerna av de anställda är förenliga med grundläggande bestämmelser till skydd för enskildas personliga integritet och rätten till respekt för privatlivet. JO gör även vissa uttalanden om kontrollerna av slutkandidaten i anställningsförfaranden. Kontrollerna av de anställda utgör enligt JO ett betydande ingrepp i den personliga integriteten och de innebär en övervakning och kartläggning av enskildas personliga förhållanden som görs utan samtycke. Något lagstöd för detta finns inte. Kontrollerna strider därför mot regeringsformens skydd för den personliga integriteten. Kontrollerna strider också mot Europakonventionens rätt till respekt för privatlivet. JO anser att kommunens agerande är mycket anmärkningsvärt och får intrycket att kommunen vill begränsa insynen i förfarandet. Kommunstyrelsen får allvarlig kritik för kontrollerna, och JO utgår från att kommunen omprövar den aktuella ordningen. Avslutningsvis konstaterar JO att det här är andra gången på kort tid som han kritiserar en kommun för att inte ha respekterat kravet på lagstöd för åtgärder som inkräktar på skyddet för den personliga integriteten och privatlivet. JO anser att det finns anledning att informera lagstiftaren om det som kommit fram och skickar därför en kopia av beslutet till regeringen.

Kommunen kallar åtgärderna för utvidgade bakgrundskontroller. Syftet är bl.a. att stärka skyddet mot risken att ha en nära koppling till grov brottslighet i den egna organisationen. Kontrollerna ska omfatta fyra olika typer av brott: sexualbrott, narkotikabrott, våldsbrott och ekonomisk brottslighet. Enligt den upphandlade aktörens svar i upphandlingen kan företaget ta fram dagliga eller veckovisa uppdateringar av en stor mängd uppgifter som rör bl.a. lagföringar av brott, häktningsframställningar, stämningsansökningar och förekomster i Åklagarmyndighetens register över kontaktförbud. Information som kommer fram ska rapporteras till kommunen. Kommunen hade inte några egna personregister över brottslighet.

Om kontroller av de anställda hittills har förekommit hur har arbetsmarknadsförvaltningen hanterat dessa?

Då det nu har avgjorts att kommuner ej har rätt att göra dessa kontroller av personal, hur kommer arbetsmarknadsförvaltningen framledes att hantera detta?

Sverigedemokraterna